

Wekelijkse duiding COVID-19-epidemie door het COVID-19-responsteam (RT)

Centrum Infectieziektebestrijding (CIb)
20 december 2022

RIVM
A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

LCI
T +31 88 689 7000
lci@rivm.nl

Samenvatting

Afgelopen week steeg in Infectieradar het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten vergeleken met de week ervoor naar 6,0%. Ook het aantal deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) steeg (naar 1,4%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag stabiliseerde (+2%). Het aantal mensen dat zich bij de GGD liet testen daalde licht afgelopen week (-6%). In de verpleeghuizen steeg het aantal bewoners met een positieve coronatest verder door (+14%) in de afgelopen week. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 6 december op 0,94 (0,82-1,07). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg licht (+9%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC steeg. Er waren 38 IC-opnames waar dat vorige week 26 opnames waren.

Mensen van 40 jaar of ouder die de herhaalprik hebben gekregen tussen 3 oktober 2022 en 13 december 2022 hadden 61% minder risico op ziekenhuisopname dan mensen die 1 of meer vaccinaties, maar geen herhaalprik in de najaarsronde hebben gekregen. De incidentie van ziekenhuis- en IC-opnames was in deze periode het laagst bij deze groep. In de laatste 8 weken (18 oktober 2022 t/m 12 december 2022) was de incidentie van ziekenhuisopnames het hoogst bij niet-gevaccineerden vanaf 80 jaar. De incidentie van IC-opnames was het hoogst bij mensen in de leeftijdsgroep 70-79 jaar met alleen een deels of volledig afgeronde basisserie.

In week 49 (5-11 december) steeg het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater met 9% licht ten opzichte van de week ervoor. In de eerste helft van week 50 (12-14 december) steeg dit verder met 13%. In het rioolwater werd van de omikronvariant BA.5 de subvariant BQ.1 wederom het meest aangetroffen. Ook werden er meer recombinanten en BA.2-varianten gevonden, in het bijzonder de BA.2.75 en subvarianten hiervan.

In de kiemsurveillance is sinds week 48 BQ.1 (inclusief BQ.1.1) verantwoordelijk voor de meeste besmettingen in Nederland. Daarnaast zien we een toename van BA.2.75 en van recombinant XBB. Er zijn geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten. De nieuwste berekeningen wijzen erop dat BQ.1 mogelijk enige tijd dominant blijft in Nederland. Het zou ook kunnen dat meerdere subvarianten nog geruime tijd naast elkaar blijven circuleren. Ook kunnen er nog weer nieuwe (sub)varianten opkomen.

Conclusie en adviezen

Er is nog steeds sprake van verhoogde circulatie van het SARS-CoV-2-virus in Nederland. De basismaatregelen blijven gelden. Kijkend naar de epidemiologische situatie zien we, hoewel er stijgingen zijn ten opzichte van voorgaande week, een relatief stabiel beeld ten aanzien van besmettingen in verpleeghuizen en ziekenhuis- en IC-opnames. De nu circulerende omikronsubvarianten zijn nog steeds niet ziekmakender dan eerdere omikronvarianten.

Advies coronathermometerstand

Het Responsteam adviseert coronathermometer: **stand 1**.

Gezien de huidige stand van zaken komt het Responsteam tot de conclusie de coronathermometerstand op stand 1 te houden: er is beperkte druk op zorgketen en samenleving, en zonder aanvullende maatregelen wordt geen risico op significante impact op druk op de zorg en ziektelast verwacht.

Signalen

A) Epidemiologische situatie

Afgelopen week steeg in Infectieradar het aantal deelnemers met COVID-19-achtige klachten vergeleken met de week ervoor naar 6,0%. Ook het aantal deelnemers met een positieve coronatestuitslag (SARS-CoV-2) steeg (naar 1,4%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal aan de GGD gemelde personen met een positieve coronatestuitslag stabiliseerde (+2%). Het aantal mensen dat zich bij de GGD liet testen daalde licht afgelopen week (-6%). In de verpleeghuizen steeg het aantal bewoners met een positieve coronatest verder door (+14%) in de afgelopen week. Het reproductiegetal op basis van meldingen van positieve testen lag op 6 december op 0,94 (0,82-1,07). Het aantal nieuwe ziekenhuisopnames van patiënten met SARS-CoV-2 steeg licht (+9%) vergeleken met de week ervoor. Het aantal nieuwe patiënten met SARS-CoV-2 op de IC steeg. Er waren 38 IC-opnames waar dat vorige week 26 opnames waren.

B) Vaccineffectiviteit tegen ernstige COVID-19

In de periode van 3 oktober 2022 t/m 12 december 2022 was de incidentie van ziekenhuis- en IC-opname het laagst bij mensen met een herhaalprik in de najaarsronde. De incidentie lijkt de laatste twee weken weer iets op te lopen maar is op dit moment lager dan begin oktober.

In de laatste 8 weken (18 oktober 2022 t/m 12 december 2022) was de incidentie van ziekenhuisopnames het hoogst bij niet-gevaccineerden in leeftijdsgroepen vanaf 80 jaar. De incidentie van IC-opnames was het hoogst bij mensen in de leeftijdsgroep 70-79 jaar met alleen een deels of volledig afgeronde basisserie.

In de periode van 3 oktober 2022 t/m 12 december 2022 hadden mensen van 40 jaar of ouder die een herhaalprik in de najaarsronde hebben gekregen 61% minder risico op ziekenhuisopname dan mensen die minimaal 1 vaccinatie maar geen herhaalprik in de najaarsronde hebben gekregen (relatieve risicoverschil (RRV) -61% (95% BI -64; -57)). Omdat mensen met verschillende vaccinatiestatusen ook kunnen verschillen in kwetsbaarheid (onderliggende aandoeningen), het aantal eerder doorgemaakte infecties en het aantal ontvangen vaccinaties voorafgaand aan de najaarsronde, geeft de vergelijking tussen personen met verschillende vaccinatiestatusen niet alleen het effect van de herhaalprik in de najaarsronde weer.

C) Rioolwatersurveillance

In week 49 (5-11 december) steeg het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes in het rioolwater met 9% licht ten opzichte van week 48, naar een waarde van 1151 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. De rioolcijfers waren het hoogst in en rondom Den Haag en Amsterdam, en stegen het meest in Zeeland (+60%). In de eerste helft van week 50 (12-14 december) steeg het landelijk gemiddelde aantal virusdeeltjes (vooral nog) licht verder met 13%, naar een waarde van 1295 x 100 miljard virusdeeltjes per 100.000 inwoners. De rioolcijfers waren met name hoog in Kennemerland, waar ook de sterkste stijging plaatsvond (+96%).

In de meest recent geteste rioolwatermonsters (uit week 49) was de omikronvariant BA.5, en dan vooral de BQ.1-variant, het meest prevalent. Specifieke mutaties voor de BA.2-variant en in het bijzonder de BA.2.75 en subvarianten hiervan zoals BN, BM en CH werden in toenemende mate gevonden. Ook werden steeds vaker recombinanten gedetecteerd, zoals XBB en XBE.

D) Kiemsurveillance/virusvarianten

Sinds begin 2022 zien we vooral veel verschillende varianten rondgaan die allemaal bij de omikronfamilie horen: de subvarianten BA.1 t/m BA.5. Maar ook binnen deze subvarianten zien we weer veranderingen ontstaan. Dit zien we ook in het buitenland.

Nadat eerst BA.1, BA.2 en daarna BA.5 dominant waren in Nederland, is BQ.1 (inclusief BQ.1.1) sinds week 48 verantwoordelijk voor de meeste besmettingen. Daarnaast zien we een toename van BA.2.75 en van recombinant XBB. Er zijn nu geen aanwijzingen dat deze subvarianten ziekmakender zijn dan de eerdere omikronvarianten.

De nieuwste berekeningen wijzen erop dat BQ.1 mogelijk enige tijd dominant kan blijven in Nederland. Het aandeel van subvarianten BA.2.75 en XBB neemt ook toe waardoor het ook mogelijk is dat meerdere subvarianten nog geruime tijd naast elkaar circuleren. Ook kunnen er nog weer nieuwe (sub)varianten opkomen.